

DZIEDZICTWO KULTUROWE WOBEC ZMIAN KLIMATYCZNYCH

Problemy hydrologiczne zabytków archeologicznych i terenów zieleni

**KONFERENCJA NAUKOWA
14-15 LISTOPADA 2022**

Sala Miedziana, Pałac Krzysztofora - Muzeum Krakowa, Rynek Główny

patronat honorowy
Sekretarza Stanu w Ministerstwie Kultury
i Dziedzictwa Narodowego, Generalnego
Konservatora Zabytków dr Jarosława Sellina

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Kraków

Politechnika Krakowska
im. Tadeusza Kościuszki

patronat honorowy:
Prezydent Miasta Krakowa
prof. dr hab.
Jacek Majchrowski

prof. dr hab. inż. arch.
Andrzej Białkiewicz
JM Rektor
Politechniki Krakowskiej

PROGRAM KONFERENCJI

DZIEŃ PIERWSZY – 14 LISTOPADA 2022 (poniedziałek)

9.00 – 9.30 POWITANIE GOŚCI, OTWARCIE OBRAD:

Prof. dr hab. inż. arch. **Andrzej Białkiewicz**, Jego Magnificencja Rektor Politechniki Krakowskiej

Dr hab. **Monika Bogdanowska**, Zastępca Dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Wystąpienie wprowadzające:

Monika Bogdanowska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

• **“Rekomendacje dotyczące oceny i profilaktyki zagrożeń hydrologicznych dla obiektów oraz zespołów zabytkowych w aspekcie ograniczania negatywnego wpływu zmian klimatycznych i antropopresji” – omówienie projektu dokumentu**

ARCHEOLOGIA

9.30 – 11.35 PANEL PIERWSZY: ARCHEOLOGIA

prowadzenie: Jakub Wrzosek (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

9.30 – 9.55 Wojciech Chudziak, Ryszard Kaźmierczak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Instytut Archeologii)
• **Zatopiony świat naszych przodków - o potrzebie ewidencji stanowisk podwodnych AZP**

9.55 – 10.20 Ryszard Kaźmierczak, Wojciech Chudziak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Instytut Archeologii)
• **Ochrona dziedzictwa archeologicznego w obliczu zmian klimatycznych i antropopresji na środowisko wodne**

10.20 – 10.45 Jacek Gackowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Instytut Archeologii), Małgorzata Mileszczyk (Uniwersytet Warszawski, Wydział Archeologii, Pracownia Archeologii Podwodnej)
• **Pradziejowe osiedla nawodne Polski północno-wschodniej. Dziedzictwo istniejące czy bezpowrotnie utracone?**

10.45 – 11.10 Henryk P. Dąbrowski (Muzeum Archeologiczne w Biskupinie)
• **Zmiany środowiska półwyspu Jeziora Biskupińskiego – wyzwanie dla mieszkańców, badaczy, muzealników**

11.10 – 11.35 Mariusz Fejfer (Muzeum Archeologiczne w Biskupinie)
• **Monitorowanie warunków środowiska drewnianych reliktyw osady ludności kultury łużyckiej w Biskupinie**

11.35 – 12.00 PRZERWA

12.00 – 13.15 **PANEL DRUGI: ARCHEOLOGIA**

prowadzenie: Agata Byszewska-Łasińska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

12.00 – 12.25 Robert Domżał (Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku)
• **Podwodne dziedzictwo kulturowe w Polsce w obliczu zmian klimatycznych oraz inwestycji morskich**

12.25 – 12.50 Piotr Samól (Politechnika Gdańska, Wydział Architektury)
• **Gdańsk – miasto nad wodą?**

12.50 – 13.15 Adam Wawrusiewicz (Muzeum Podlaskie w Białymstoku), Tomasz Kalicki, Marcin Frączek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytut Geografii i Nauk o Środowisku)
• **Wiatr, woda, człowiek... Studium dynamiki zmian i zagrożeń stanowisk wydmych na przykładzie Grądów-Woniecko w woj. Podlaskim**

13.15 – 14.10 **PRZERWA**

14.10 – 16.00 **PANEL TRZECI: ARCHEOLOGIA**

prowadzenie: Henryk P. Dąbrowski (Muzeum Archeologiczne w Biskupinie)

14.10 – 14.35 Paweł Wira (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie, Delegatura w Chełmie)
• **Problematyka historycznych i współczesnych izolacji przeciwwilgociowych na przykładzie XVIII-wiecznej cerkwi unickiej pw. Św. Mikołaja w Chełmie, woj. lubelskie**

14.35 – 15.00 Katarzyna Mięsiak-Wójcik, Mateusz Dobek, Grzegorz Gajek, Radosław Dobrowolski (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Katedra Hydrologii i Klimatologii), Stanisław Gołub (Usługi Archeologiczne w Chełmie)
• **Monitoring mikroklimatyczny w kryptach Bazyliki p.w. Narodzenia NMP w Chełmie**

15.00 – 15.15 Agata Byszewska-Łasińska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)
• **Ochrona archeologicznego dziedzictwa podwodnego w teorii i w praktyce**

15.15 – 15.30 Agnieszka Makowska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)
• **Zarządzanie dziedzictwem archeologicznym w dobie intensywnych zmian klimatycznych: Program AZP+ i projekt TRIQUETRA**

15.30 – 16.00 **DYSKUSJA I WNIOSKI**

prowadzenie: Agnieszka Makowska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

DZIEŃ DRUGI – 15 LISTOPADA 2022 (wtorek)

WODA i ZABYTKOWA ZIELEŃ

9.00 – 10.00 PANEL PIERWSZY: WODA I ZABYTKOWA ZIELEŃ

prowadzenie: Agata Zachariasz (Politechnika Krakowska, SPAK)

9.00 – 9.20

Dorota Sikora (Narodowy Instytut Dziedzictwa, Szkoła Główna Gospodarstw Wiejskiego w Warszawie)

• **Historyczne elementy wodne wobec zmian klimatu – na przykładzie krajobrazu Wilanowa i jego rezydencji filialnych**

9.20 – 9.40

Piotr Sikorski, Daria Sikorska, Piotr Archiciński, Adrian Hoppa, Marta Melon (Szkoła Główna Gospodarstw Wiejskiego w Warszawie)

• **Ocena usług ekosystemowych świadczonych przez rezydencję królewską w Wilanowie jako przykład rozwiązań z zakresu planowania przestrzennego dla poprawy jakości życia mieszkańców i ochrony krajobrazu kulturowego**

9.40 – 10.00

Katarzyna Balik, Maciej Świątkowski, Magdalena Lisowska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

• **Woda na terenach zabytkowych założeń parkowych – wybrane aspekty działań konserwatorskich**

10.00 – 11.40 PANEL DRUGI: WODA I ZABYTKOWA ZIELEŃ

prowadzenie: Anna Staniewska (Politechnika Krakowska)

10.00 – 10.30

Jenny Pfriem (Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, Instytut Architektury Krajobrazu)

• **Postępowanie w przypadkach zagrożenia powodziowego i ze szkodami spowodowanymi powodzią w ogrodzie krajobrazowym w Wörlitz w okresie jego powstawania (lata 60. XVII w. do 1817 r.)**

Dealing with the risk of highwater and flooding in the Wörlitz landscape garden during its formation (1760s to 1817) (wykład tłumaczony z języka niemieckiego)

10.30 – 11.00

Heike Tenzer (Krajowy Urząd Ochrony Zabytków i Archeologii Saksonii-Anhalt)

• **Zasób wodny – aktualne problemy w ochronie zabytkowych ogrodów. Wybrane przykłady z Saksonii-Anhalt dotyczące wpływu zmian klimatycznych**

Water resources - current issues in the conservation of historic gardens: Selected examples from Saxony-Anhalt concerning the impact of climate change (wykład tłumaczony z języka niemieckiego)

11.00 – 11.20

Renata Stachańczyk (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

• **Woda w kompozycji parku krajobrazowego i konsekwencje zmian jej poziomu w kontekście prac konserwatorskich, na przykładzie Parku Mużakowskiego**

11.20 – 11.40

Joanna Rayss (Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu, Rayss Group Sp. z o.o.)

• **Ekosystem jako podstawa projektowania zieleni w otoczeniu zabytkowym**

11.40 – 12.00

PRZERWA

12.00 – 13.20 **PANEL TRZECI: WODA I ZABYTKOWA ZIELEŃ**

prowadzenie: Agnieszka Ozimek (Politechnika Krakowska, SPAK)

12.00 – 12.20 Justyna Rubaszek, Irena Niedźwiecka-Filipiak (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, SPAK)
▪ **Strategiczna zielono-błękitna infrastruktura jako sposób mitygacji i adaptacji do zmian klimatu ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zabytkowych Wrocławia**

12.20 – 12.40 Wojciech Bobek (Politechnika Krakowska)
▪ **Idea miasta gąbki – nowe metody retencji wody w mieście**

12.40 – 13.00 Krzysztof Wielgus, Jadwiga Wielgus (Politechnika Krakowska)
▪ **Strukturalna rola zieleni w konstrukcji i rewaloryzacji zabytków fortyfikacji nowożytnej**

13.00 – 13.20 Piotr Muras (em. pracownik Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie)
▪ **Dendroflora obszarów zabytkowych wobec zmian klimatu**

13.20 – 14.10 **PRZERWA**

14.10 – 16.00 **PANEL CZWARTY: WODA I ZABYTKOWA ZIELEŃ**

prowadzenie: Monika Bogdanowska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

14.10 – 14.30 Waldemar Komorowski (Muzeum Narodowe w Krakowie)
▪ **Woda i zieleń na Rynku Krakowskim**

14.30 – 14.50 Dominika Kuśnierz-Krupa, Justyna Kobylarczyk, Michał Krupa (Politechnika Krakowska)
▪ **Zieleń w przestrzeni rynku miasta zabytkowego – wstęp do badań**

14.50 – 15.10 Agata Zachariasz (Politechnika Krakowska), Dorota Jopek, Laura Kochel (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)
▪ **Struktura terenów zieleni w obrębie kwartałów zabudowy śródmiejskiej Krakowa – historyczne przemiany i współczesne zagospodarowanie w kontekście dostosowania do zmian klimatu**

15.10 – 15.30 Krzysztof Radzicki, Anna Porębska, Izabela Godyń, Krzysztof Muszyński, Roman Paruch (Politechnika Krakowska)
▪ **Zagrożenia związane z oddziaływaniem wód powierzchniowych i podziemnych na obszary i obiekty zabytkowe: korelacja zagrożeń i minimalizacja ryzyka w kontekście antropopresji i zmian klimatu**

15.30 – 15.55 **DYSKUSJA I WNIOSKI:**

prowadzenie: Monika Bogdanowska (Narodowy Instytut Dziedzictwa)

15.55 – 16.00 **ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI**

